

UZASADNIENIE

Państwowe Gospodarstwo (...) R. w S., w pozwie wniesionym dnia 30 grudnia 2020r., domagało się zasądzenia od pozwanej B. K. kwoty 2948 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 marca 2020r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną w związku z nienależytym wykonaniem obowiązków pracowniczych w ramach projektu nr (...)02.01.00-00- (...)00 pod nazwą „Kontynuacja programu lodołamaczy dla (...) S.” w wysokości odsetek zapłaconych przez stronę powodową na rzecz Narodowego Funduszu O. (...). Strona powodowa wskazała, iż pozwana B. K. była odpowiedzialna za dokonywanie rozliczeń m.in. w ramach przedmiotowego projektu, a brak terminowego złożenia wniosku o płatność oraz brak rozliczenia pierwszej transzy (zaliczki) w określonym terminie przez B. K. należy ocenić jako zawinione i nienależyte wykonanie jej obowiązków pracowniczych skutkujące wyrządzeniem szkody.

B. K. wniosła o oddalenie powództwa. Nie kwestionując okoliczności złożenia wniosku o płatność z przekroczeniem terminu, wskazywała na brak swojej winy z uwagi na nieprawidłową organizację pracy u strony powodowej, nadmierną ilość obowiązków związanych z kilkoma stanowiskami pracy, co uniemożliwiało jej terminowe wykonywanie zadań. Zakwestionowała wysokość kwoty odszkodowania oraz podniosła zarzut przedawnienia żądania odszkodowawczego.

Obie strony zawnioskowały o przyznanie zwrotu kosztów procesu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. K. była zatrudniona w Państwowym Gospodarstwie (...) (...)w S. począwszy od 1 maja 2011r. do 31 października 2019r.

W ostatnim okresie zatrudnienia B. K. świadczyła pracę w następującym wymiarze:

- 0,1 etatu na stanowisku specjalisty ds. monitoringu i sprawozdawczości w Jednostce Realizującej projekt „Kontynuacja programu budowy lodołamaczy (...) S.” za wynagrodzeniem 689,57 zł;
- 0,15 etatu jako starszy specjalista na samodzielnym stanowisku ds. Funduszy (...) za wynagrodzeniem 547,16 zł;
- 0,35 etatu na stanowisku p.o. kierownika w ramach Jednostki Realizującej Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w D. O. i W. (...) przy projekcie „Prace modernizacyjne na O. granicznej w celu zapewnienia zimowego lodołamania” za wynagrodzeniem 2323,56 zł;
- 0,40 p.o. kierownika w etatu na stanowisku p.o. kierownika w ramach Jednostki Realizującej Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w D. O. i W. (...) przy projekcie „Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej na O. granicznej” za wynagrodzeniem 2497,83 zł.

Dowód: porozumienie w sprawie zmiany warunków pracy i płacy k. 13, przesłuchanie B. K. w charakterze strony pozwanej k. 72-73

Do jej obowiązków w ramach stanowiska specjalisty ds. monitoringu i sprawozdawczości w Jednostce Realizującej projekt „Kontynuacja programu budowy lodołamaczy (...) S.”, zgodnie z pisemnym zakresem obowiązków, należało:

- planowanie, realizacja i rozliczanie Projektu pod względem finansowym;
- współpraca z Inżynierem Kontraktu w zakresie przygotowania dokumentów projektowych (studium, wnioski, harmonogramy);
- współpraca z instytucjami zewnętrznymi;

- prowadzenie monitoringu zgodności i realizacji wydatków, płatności zgodnie z zapisami kontraktów;
- przygotowanie materiałów dla instytucji kontrolujących w zakresie finansowym Projektu;
- współpraca ze stanowiskiem ds. księgowych;
- przygotowywanie we współpracy ze stanowiskiem ds. księgowych, sprawozdawczości zarówno dla potrzeb wewnętrznych (...). jak i na każde wezwanie (...). Instytucji Zarządzającej. Instytucji Pośredniczącej lub innej;
- odbiór, analiza i opis wszelkich dokumentów finansowych od doradców i wykonawców zewnętrznych;
- kompletowanie i weryfikowanie wymaganych dokumentów;
- prowadzenie promocji i publicznego rozpowszechniania informacji o projekcie ze szczególnym uwzględnieniem udziału środków UE w realizacji projektu;
- archiwizacja dokumentów dotyczących Projektu (wnioski: o dofinansowanie, o zapewnienie finansowania, o uruchomienie środków z rezerwy celowej, pre-umowa, umowa, itd.).

Do jej obowiązków w praktyce należała sprawozdawczość i monitoring projektu. Do jej zadań nie należało dokonywanie wypłat za wystawione w ramach projektu faktury, albowiem były to zadania działu księgowości.

Dowód: zakres uprawnień i obowiązków pracownika k. 10-12, przesłuchanie B. K. w charakterze strony pozwanej k. 72-73

Do prac przy projekcie „Kontynuacja programu budowy lodołamaczy (...) S.” przypisane było jedynie 4-5 etatów, podczas gdy do jego realizacji niezbędne było około 18-20 etatów. Braki w etatach występowały również w innych jednostkach pracodawcy, a zatrudnienie nie było zwiększane mimo wniosków osób zarządzających.

B. K. oceniana była przez pełniącego obowiązki dyrektora Państwowego Gospodarstwa (...) (...) w S. B. Z. (1) jako osoba bardzo oddana pracy. Świadczyła ją ponad wymiar z uwagi na niedobory kadrowe pozwanego oraz znaczną liczbę obowiązków w związku z zajmowanymi stanowiskami. Jej wnioski o zwiększenie zatrudnienia przy realizowanych przez nią projektach nie były uwzględniane przez pracodawcę.

Dowód: zeznania świadka B. Z. (1) k. 65-65v., przesłuchanie B. K. w charakterze strony pozwanej k. 72-73

Projekt „Kontynuacja programu budowy lodołamaczy (...) S.” był dofinansowany przez Narodowy Fundusz (...) (dalej (...)) w oparciu o umowę o dofinansowanie. Podmiot ten przekazywał płatności na rzecz Państwowego Gospodarstwa (...) (...) w S. (jako beneficjenta) w formie transz. Zgodnie z zawartą umową, beneficjent był obowiązany do rozliczenia każdej transzy przekazywanego mu dofinansowania w formie zaliczki w terminie 240 dni od daty otrzymania każdej transzy. Brak rozliczenia w terminie lub w zakresie odpowiedniej kwoty skutkowało obowiązkiem zapłaty przez beneficjenta odsetek na zasadach określonych w art. 189 ust. 3 ustawy o finansach publicznych tj. w przypadku braku złożenia wniosku o płatność w terminie 14 dni od upływu określonego terminu, od środków pozostałych do rozliczenia przekazanych w ramach zaliczki naliczone miały być odsetki jak dla zaległości podatkowych, liczone za okres od dnia przekazania środków do dnia złożenia wniosku o płatność.

W dniu 14 maja 2018r. Narodowy Fundusz O. przekazał Państwowemu Gospodarstwu (...) (...) w S. zaliczkę w kwocie 48.731,15 zł, a termin na sporządzenie rozliczenia z jej wydatkowania został określony na 8 stycznia 2019r. (240 dni).

W połowie grudnia 2018r. B. K. rozpoczęła wykonywanie czynności związanych ze sprawozdawczością w tym projekcie. Skierowała karty pracy do pracowników zatrudnionych przy projekcie celem ich wypełnienia i podpisania, albowiem wniosek o płatność musiał zawierać godziny ich pracy. Dokonała także opisu faktur i 20 grudnia 2018r.

przekazała je do działu księgowości pracodawcy. Złożenie wniosku o płatność wymagało bowiem opłacenia wszystkich faktur, co było obowiązkiem działu księgowości.

W dniu 31 grudnia 2019r. powódka otrzymała informację, że zabrakło środków finansowych na opłatę dwóch faktur. Następnego dnia przygotowała wniosek o przyznanie środków na opłacenie tychże faktur. Jedna z nich została opłacona w dniu 8 stycznia 2019r. Natomiast druga z faktur, dotycząca wynagrodzenia inżyniera projektu, została opłacona w dniu 21 stycznia 2019r. (w ostatnim dniu terminu jej płatności), po upływie terminu do złożenia wniosku o płatność. W konsekwencji wniosek w przedmiocie rozliczenia płatności pierwszej transzy zaliczki został złożony po terminie.

B. K. nie miała żadnego wpływu na terminowość opłacenia tychże dwóch faktur, jako że decyzja ta należała wyłącznie do działu księgowości. Zgodnie z narzuconą praktyką, faktury były opłacane w ostatnim dniu terminu.

Dowód: wyciąg z umowy nr (...).02.01.00-00- (...).00 k. 14, pismo z dnia 01.03.2019r. k. 15, przesłuchanie B. K. w charakterze strony pozwanej k. 72-73

Wobec braku terminowego rozliczenia wypłaconej zaliczki, Narodowy Fundusz (...) pismem z dnia 1 marca 2019r. poinformował Państwowe Gospodarstwo (...) (...) w S. o złożeniu wniosku w przedmiocie rozliczenia płatności pierwszej transzy zaliczki po wymaganym terminie, wskazując na konieczność zapłaty odsetek.

Naliczone odsetki w kwocie 2948 zł zostały uiszczone przez Państwowe Gospodarstwo (...) (...)w S. w dwóch ratach: w dniu 18 kwietnia 2019r. w wysokości 2937,22 zł i w dniu 8 maja 2019r. w wysokości 10,78 zł.

Dowód: wyciąg z umowy nr (...).02.01.00-00- (...).00 k. 14, pismo z dnia 01.03.2019r. k. 15, wniosek z dnia 04.04.2019r. k. 16-17, dowody wpłaty k. 19-20, częściowo zeznania świadków: I. Z. k. 66, K. K. (1) k. 66-66v.

Jako odpowiedzialną za powstanie szkody w postaci konieczności uiszczenia odsetek w kwocie 2948 zł pracodawca uznał B. K., czemu dał wyraz w dwóch protokołach: z dnia 18 kwietnia 2019r. i z dnia 16 maja 2019r. Protokoły te zostały podpisane przez pełniącego obowiązki dyrektora Państwowego Gospodarstwa (...) (...)w S. B. Z. (1), który podpisując powyższe protokoły nie przeprowadzał postępowania wyjaśniającego w zakresie ustalenia jej odpowiedzialności.

Dowód: protokół nr (...) z dnia 18.04.2019r. k. 18, protokół nr (...) z dnia 16.05.2019r. k. 21, zeznania świadka B. Z. (1) k.66v.-67

W pisemnych wyjaśnieniach B. K. wskazywała, iż powstanie odsetek nie było wyłącznie jej winą. Zaznaczyła, iż przy projekcie „Kontynuacja programu budowy lodołamaczy (...) S.” świadczy pracę w wymiarze 0,1 etatu czyli 48 minut dziennie, a w pozostałym zakresie jej obowiązki pracownicze dotyczą innych stanowisk pracy. Powołała się na brak dostępu do programu księgowego. Akcentowała również wielokrotnie zgłaszane pracodawcy braki kadrowe w zakresie księgowości przy tym projekcie. Wskazywała na utrudniającą pracę przeprowadzkę do innego budynku i przedłużające się prace dotyczące instalacji sprzętu komputerowego.

Dowód: pisemne wyjaśnienia B. K. k. 22 i 41

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne.

Powódka, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, w toku całego postępowania nie wskazała, na jakiej podstawie prawnej domaga się dochodzonej należności, jednak należy przyjąć, iż wywodzi odpowiedzialność pozwanej z regulacji kodeksu pracy dotyczącej odpowiedzialności pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy. Zgodnie z przepisem art. 114 k.p., pracownik, który wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ze swej winy wyrządził pracodawcy szkodę, ponosi odpowiedzialność materialną według zasad określonych w przepisach niniejszego rozdziału. Pracownik ponosi odpowiedzialność za szkodę w granicach

rzeczywistej straty poniesionej przez pracodawcę i tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego wynika szkoda (art. 115 k.p.). Odszkodowanie ustala się w wysokości wyrządzonej szkody, jednak nie może ono przewyższać kwoty trzymiesięcznego wynagrodzenia przysługującego pracownikowi w dniu wyrządzenia szkody (art. 119 k.p.)

Roszczenia pracodawcy o naprawienie szkody, wyrządzonej przez pracownika wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ulegają przedawnieniu z upływem roku od dnia, w którym pracodawca powziął wiadomość o wyrządzeniu przez pracownika szkody, nie później jednak niż z upływem 3 lat od jej wyrządzenia (art. 291 § 2 k.p.). Instytucja przedawnienia, związana ściśle z upływem czasu, ma na celu usunięcie niepewności w szeroko pojętych stosunkach pracy, poprzez zmuszenie stron tego stosunku do sprawnego dochodzenia swych roszczeń na drodze sądowej, w miarę krótkich okresach od chwili ich powstania. Leży to w interesie pracowników i pracodawców, gdyż każde bezprawne działanie powinno się spotkać z szybką reakcją ze strony osoby uprawnionej. Zgłoszony w niniejszym postępowaniu zarzut przedawnienia nie zasługiwał na uwzględnienie, jako że strona powodowa, składając pozew w dniu 30 grudnia 2020r., zachowała termin, o którym mowa w przepisie art. 291§ 2 k.p.

Artykuł 114 k.p. jest ogólnym przepisem statuującym obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej pracodawcy przez pracownika wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, określającym przesłanki odpowiedzialności i wskazującym jej zasady. Odpowiedzialność materialna pracownika wzorowana jest na modelu odpowiedzialności dłużnika za szkodę wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (art. 471 k.c.). Jest jednak skonstruowana odmiennie niż cywilnoprawna odpowiedzialność *ex contractu*, przyjmując za zasadę ograniczenie odpowiedzialności pracownika, przy uwzględnieniu nadto prymatu funkcji wychowawczej i prewencyjnej obowiązku odszkodowawczego nad funkcją kompensacyjną.

Przesłankami odpowiedzialności materialnej pracownika są w każdym przypadku: szkoda, bezprawność zachowania uchybiającego obowiązkom pracowniczym, wina pracownika, związek przyczynowy między niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków a szkodą. Naruszenie obowiązków (bezprawność zachowania) następuje wówczas, gdy pracownik działa sprzecznie z ciężącym na nim obowiązkiem lub gdy nie podejmuje działania, mimo że powinien to uczynić. Omawiany przepis nie różnicuje obowiązków, których naruszenie może być podstawą odpowiedzialności. Oznacza to, że skutek ten może być następstwem naruszenia każdego obowiązku pracownika.

Wina jest kategorią prawną ze sfery racjonalno-emocjonalno-psychicznej. W zakresie odpowiedzialności pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków przydatna jest karnistyczna konstrukcja winy: w postaci umyślności lub nieumyślności. Umyślność związana jest z elementem woli sprawcy co do samego popełnienia czynu, jak i jego skutków. Działa on bowiem z zamiarem bezpośrednim (*dolus directus*) lub ewentualnym (*dolus eventualis*). Rodzaj winy - umyślność lub nieumyślność - ma znaczenie dla zakresu odpowiedzialności odszkodowawczej pracownika. Umyślne wyrządzenie szkody prowadzi do obowiązku jej naprawienia w pełnej wysokości. Przepisy nie różnicują natomiast odpowiedzialności pracownika wedle stopnia winy umyślnej. Nie ma zatem znaczenia, czy pracownik działał z zamiarem bezpośrednim (chciał wyrządzić szkodę) czy ewentualnym (godził się na wyrządzenie szkody). Nie różnicują też winy nieumyślnej, jakkolwiek wiążą z jej stopniem, określone skutki prawne.

W myśl art. 116 k.p. pracodawca jest obowiązany wykazać okoliczności uzasadniające odpowiedzialność pracownika oraz wysokość powstałej szkody. Zawarta w art. 116 regulacja rozkładu ciężaru dowodu nie różni się od regulacji przyjętej w stosunkach cywilnoprawnych (art. 6 k.c.). Na pracodawcy ciąży więc obowiązek udowodnienia szkody i jej wysokości, zawinionego niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków przez pracownika, związku przyczynowego między zachowaniem pracownika a szkodą.

W niniejszym postępowaniu strona powodowa powyższym obowiązkom dowodowym nie sprostała. Zgłoszone przez nią wnioski dowodowe nie doprowadziły do wykazania, aby to pozwana swoim zawinionym (czy to postaci umyślnej czy też nieumyślnej) zaniechaniem czy też nienależytym świadczeniem obowiązków służbowych doprowadziła

do powstania szkody w postaci kwoty 2948 zł tytułem odsetek. Zarzut strony pozwanej dotyczący braku jej odpowiedzialności w tej kwestii okazał się trafny.

Na materiał dowodowy w sprawie złożyły się dowody z dokumentów przedłożone przez obie strony postępowania, a dotyczące m.in. niekwestionowanej okoliczności przekroczenia terminu rozliczenia kwoty 48.731,15 zł i dat opłacenia kwoty odsetek, jak również dowód z zeznań pozwanej i świadka B. Z., które pozostawały spójne i wzajemnie uzupełniające się. Sąd w niewielkim zakresie skorzystał z zeznań świadków I. Z. i K. K., jako że nie posiadały one wiedzy o przyczynach obciążania powódki obowiązkiem dochodzonej kwoty odsetek. Też wiedzy nie posiadała również świadek S. W., która w spornej jednostce została zatrudniona dopiero w marcu 2019r. Zeznania B. Z. potwierdzały natomiast nieprawidłową organizację pracy u strony powodowej, braki kadrowe, nadmiar obowiązków pozwanej oraz brak przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w zakresie odpowiedzialności pozwanej co do kwoty 2948 zł.

Bazując przede wszystkim na szczegółowych zeznaniach pozwanej, korespondujących z przedłożonym przez stronę powodową zakresem jej obowiązków na stanowisku specjalisty ds. monitoringu i sprawozdawczości w Jednostce Realizującej projekt „Kontynuacja programu budowy lodołamaczy (...) S.” Sąd doszedł do przekonania, iż pozwana w żaden sposób nie przyczyniła się do nieterminowego złożenia wniosku o płatność w ramach tego projektu. Pozwana nie odpowiadała bowiem zarówno za samą wypłatę należności wynikających z faktur sporządzanych w ramach projektu, jak i za terminowość takich wypłat, ponieważ była to kwestia należąca do działu księgowości. Pozwana wykazała, iż w zakresie przypisanego jej przez pracodawcę obowiązku sprawozdawczości wywiązała się ze swoich zadań, kierując do działu księgowości 20 grudnia 2019r. dokumentację w tym zakresie. Jej złożenie w tej dacie umożliwiło pracodawcy rozliczenie faktur, a tym samym terminowe złożenie wniosku o rozliczenie płatności w ramach projektu. Stosowana przez pracodawcę praktyka płatności faktur w ostatnim dniu terminu przyczyniła się do przekroczenia terminu. Nie ma więc żadnych podstaw do przypisywania pozwanej odpowiedzialności za niezależne od niej okoliczności przekroczenia terminu w płatności faktury dotyczącej wynagrodzenia inżyniera projektu, a w konsekwencji nieterminowego rozliczenia transzy zaliczki.

W konsekwencji żądanie pozwu podlegało oddaleniu.

Rozstrzygnięcie o kosztach oparto na przepisie art. 98 k.p.c. Na koszty zasądzone od strony powodowej złożyło się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika pozwanej wynoszące 675 zł na podstawie § 2 pkt 3 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.).

Zarządzenia:

1. (...)
2. (...)
3. (...)